

Raport z oceny własnej WNoZ w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2016/2017

I Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (data powołania, składy, opis struktury)

Działający w roku akademickim 2016/2017 Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia (WZJK) na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ powołany został w 2012 r. W jego skład wchodziły Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia (KZZJK) – Geografii, Geologii i Geofizyki. W związku z utworzeniem w 2016 r. nowych kierunków (Inżynieria zagrożeń środowiskowych, Geologia stosowana i Turystyka) został on rozszerzony, także o przedstawicieli Społecznej Rady Konsultacyjnej i w roku akademickim 2016/2017 WZJK działał w składzie:

- Wydziałowy Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia – Przewodniczący zespołu – dr hab. Franciszek Kłosowski

Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia (KZZJK)

1. Geografia i Turystyka: dr Sławomir Pytel (przewodniczący), dr hab. Elżbieta Zuzanska-Żyśko, dr Bartłomiej Szypuła,
2. Geologia i Geologia stosowana: dr Piotr Siwek (przewodniczący), dr hab. Justyna Ciesielczuk, dr hab. Magdalena Misz-Kennan, dr hab. Sławomir Kędzior,
3. Geofizyka: dr Iwona Stan-Kłeczek (przewodnicząca), dr Ryszard Dubiel, dr Jolanta Pierwoła,
4. Inżynieria zagrożeń środowiskowych: dr hab. Krzysztof Wójcicki (przewodniczący), dr hab. Agnieszka Czajka, dr Ryszard Kaczka
5. Obsługa biurowa WZZJK: mgr Patrycja Dzikowska
6. Przedstawiciel doktorantów: mgr Krzysztof Broda
7. Przedstawiciel Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych: dr Dariusz Ignatiuk
8. Przedstawiciele studentów: geografia i turystyka – Teresa Bojdoł
geologia i geologia stosowana – Oktawia Sobeczko
geofizyka – Mateusz Gadowski
inżynieria zagrożeń środowiska – Martyna Lalik
9. Przedstawiciele Społecznej Rady Konsultacyjnej: mgr Przemysław Fabiański (dyrektor LO w Chorzowie), mgr Dorota Leszczyńska (LO im. E. Plater w Sosnowcu) i mgr Dorota Reder (LO im. Korczaka w Sosnowcu)

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce.

W celu monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia podejmowane są przez poszczególne KZZJK coroczne działania służące ocenie efektów kształcenia. Raz do roku odbywają się otwarte informacyjno-dyskusyjne zebrania wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału, służące upowszechnieniu informacji o nowych zasadach i obowiązkach pracowników oraz wymaganych procedurach dydaktycznych. Spotkania te mają charakter szkoleniowy i służą szerokiej wymianie opinii i zgłaszaniu uwag do SZJK.

Monitorowanie realizacji Polityki i Strategii WNoZ odbywa się na bieżąco poprzez działania Kierunkowych Zespołów Jakości Kształcenia, które w sposób planowy przeprowadzają ankietyzację nauczycieli akademickich oraz po zakończeniu roku akademickiego dokonują analizy i weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do części losowo wybranych modułów. W działaniach tych uczestniczą także kierownicy katedr prowadzący hospitacje doktorantów. Ewentualne stwierdzone problemy są rozwiązywane na bieżąco w porozumieniu z kierownikami jednostek, Dziekanem WNoZ oraz Radą Wydziału.

Raporty oceny efektów kształcenia są przedkładane Przewodniczącemu WZJK, który wykorzystuje je przy opracowywaniu corocznego *Raportu z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie*

jakości kształcenia. Raport po przyjęciu przez Radę Wydziału przekazywany jest do UZJK. Wnioski i zalecenia z raportów oceny efektów kształcenia są omawiane indywidualnie przez członków KZZJK z poszczególnymi nauczycielami akademickimi, czego efektem są zmiany w programach dydaktycznych. System jest monitorowany i stale doskonalony.

3. **Informacje o akredytacjach w jednostce** (o ile były takie w roku 2016/2017)

W związku z faktem, że w roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Nauk o Ziemi przeprowadzona została akredytacja instytucjonalna, w roku akademickim 2016/2017 nie była przeprowadzona żadna akredytacja kierunkowa.

4. **Inne.**

Polityka jakości kształcenia (PJK) została określona zgodnie z projektem polityki jakości kształcenia Uniwersytetu Śląskiego. Głównym celem PJK na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ w zakresie edukacji jest wykształcenie (przygotowanie) absolwentów, którzy:

- posiadają wiedzę i umiejętności merytoryczne z zakresu nauk o Ziemi na bardzo wysokim poziomie;
- legitymują się pożądanymi kompetencjami społecznymi, prezentują wysokie standardy etyczne i wykazują zaangażowanie społeczne wynikające z kultury Universitatis;
- są przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz wymagań i oczekiwań globalnego rynku pracy;

Doskonalenie procesu kształcenia przebiega przez:

- stałe podnoszenie i rozwijanie na Wydziale szeroko rozumianej kultury jakości kształcenia, która wyraża się poprzez projakościowe postawy i działania członków społeczności akademickiej i relacje między nimi.
- wdrożenie i doskonalenie formalnego systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) stanowiącego zestaw jasno określonych, spójnych struktur i procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. **Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów**

a. **Informacje o zmianach w programach kształcenia** (jakie kierunki z rozbiciem na formy, stopnie, poziomy)

W roku akademickim 2016/2017 Wydział Nauk o Ziemi kształcił studentów na kierunkach:

- **Geografia** (studia I i II stopnia),
- **Geologia** (studia I i II stopnia),
- **Geologia stosowana** (studia I stopnia – inżynierskie),
- **Inżynieria zagrożeń środowiskowych** (studia I stopnia – inżynierskie),
- **Turystyka** (studia II stopnia)

oraz międzywydziałowych studiach z zakresu:

- **Geofizyki** (studia I i II stopnia)
- **Ochrony środowiska** (studia II stopnia).

Na studiach II stopnia studenci **geografii** mieli do wyboru jedną z następujących specjalności tj.:

- Geograficzne systemy informacyjne – GIS
- Hydroklimatologia
- Rekonstrukcja środowiska geograficznego
- Zintegrowane gospodarowanie środowiskiem
- Zagospodarowanie przestrzenne
- Gospodarka turystyczna
- Turystyka międzynarodowa

- Eksploracja obszarów polarnych i wysokogórskich.

Na studiach magisterskich z **turystyki** prowadzone są 2 specjalności – gospodarka turystyczna i dziedzictwo kulturowe.

Studia magisterskie z zakresu **geologii** prowadzone były w ramach pięciu specjalności:

- Geochemia, mineralogia i petrografia (GMI),
- Geologia ogólna i poszukiwawcza (GOP),
- Hydrogeologia i ochrona środowiska wodnego (HOW),
- Ochrona litosfery i złóż (OLZ),
- Paleontologia i stratygrafia (PST).

Studia na kierunku **Geofizyka** są studiami międzywydziałowymi, prowadzonymi przez WNoZ i Instytut Fizyki UŚ.

Międzywydziałowy charakter mają także studia **Ochrona środowiska** (wspólnie z wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska oraz Matematyki, Fizyki i Chemii). Na wydziale Nauk o Ziemi w ramach studiów magisterskich realizowana była specjalność Geoeekologia.

Prowadzono także **Interdyscyplinarne studia polarne** – studia III stopnia organizowane przez Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk i Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk (finansowane ze środków KNOW).

W roku akademickim 2016/2017 oferowano także studia podyplomowe:

Zastosowanie współczesnych metod hydrologii w inżynierii, gospodarce wodnej i ochronie przeciwpowodziowej

- Na III stopniu kształcenia – status doktoranta miały łącznie 94 osoby, w tym 26 osób w ramach Interdyscyplinarnych studiów polarnych

W ramach zmian w programach studiów wprowadzono drobne korekty:

- wprowadzenie do programu studiów na kierunku geologia stosowana przedmiotu fakultatywnego pod nazwą „Geologia izotopowa” w wymiarze 30 godzin,
- zmiana na III roku kierunku geografia nazwy modułu „Podstawy kształtowania i ochrony środowiska” na „Geoeekologia”,
- zmiana nazwy specjalności nauczycielskiej z „Nauczyciel przyrody” na „Nauczyciel przyrody i geografii”,
- zmiana nazwy modułu specjalności nauczycielskiej z „Dydaktyka przyrody” na „Dydaktyka przyrody i geografii”.

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych *(kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac)*

Nowe kierunki:

W roku akademickim 2016/2017 rozpoczęto po raz pierwszy nabór studentów na nowy kierunek studiów magisterskich „**Turystyka**”.

Ze względu na zbyt małą liczbę kandydatów zawieszono studia zaoczne na kierunku **Geografia** na studiach I i II stopnia oraz zawieszono nabór na studia pierwszego stopnia na kierunku **Geofizyka**.

Podjęto starania o utworzeniu nowego kierunku studiów pierwszego stopnia „**Geofizyka środowiskowa**”, który docelowo ma zastąpić kierunek „**Geofizyka**”.

Nabór na studia w roku 2016/2017 przedstawiał się następująco:

- **studia I stopnia:**

- na kierunku geografia – 50 osób,
- na kierunku geologia – 19 osób,
- na kierunku geologia stosowana – 45 osób,
- na kierunku geofizyka – zawieszenie kierunku ze względu na zbyt małą liczbę kandydatów,
- na kierunku inżynieria zagrożeń środowiskowych – 67 osób.

- **studia II stopnia**

- na kierunku geografia – 50 osób,
- na kierunku turystyka – 37 osób,
- na kierunku geologia – 39 osób,
- na kierunku geofizyka – 20 osób.

W roku akademickim 2016/2017 na Wydziale Nauk o Ziemi rozpoczęło studia 5 osób z zagranicy:

- 1 osoba na kierunku **Geologia** studia I stopnia (Ukraina),
- 2 osoby na kierunku **Inżynieria zagrożeń środowiskowych** studia I stopnia (Ukraina),
- 1 osoba na kierunku **Geografia** studia II stopnia (Ukraina),
- 1 osoba na kierunku **Geofizyka** studia II stopnia (Indonezja).

W roku akademickim 2016/2017 studia na Wydziale Nauk o Ziemi ukończyło:

- **studia I stopnia:**

- na kierunku geografia – 43 osoby,
- na kierunku geologia – 30 osób,
- nie kierunku geofizyka – 14 osób.

- **studia II stopnia**

- na kierunku geografia – 61 osób,
- na kierunku geografia studia zaoczne – 2 osoby,
- na kierunku geologia – 22 osoby, w tym 2 cudzoziemców,
- nie kierunku geofizyka – 12 osób.

- **indywidualne studia międzyobszarowe** ukończyło 5 osób,

- **studia III stopnia** ukończyło 10 osób.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią)

Wydział posiada opracowaną i przyjętą przez Radę Wydziału *Strategię Rozwoju Wydziału Nauk o Ziemi*. Realizując zapisy strategii i dążąc do uatrakcyjnienia oferty studiów przygotowywane są nowe kierunki oraz dokonuje się modyfikacji programów studiów.

Wyrazem pozycji Wydziału jest nabór studentów z wszystkich regionów Polski, zwiększa się także liczba studentów zagranicznych, głównie z Ukrainy. Prowadzone są działania systemowe – zarówno w szkołach ponadgimnazjalnych kształcących kandydatów na studentów Wydziału jak i rozpoznawane są oczekiwania potencjalnych pracodawców. Fakt powołania na Wydziale Nauk o Ziemi Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) znacząco wzmocnił i urozmaicił dotychczasowy potencjał dydaktyczny Wydziału. Rzetelne kształcenie i innowacyjna oferta dydaktyczna jest wpisana w Strategię rozwoju WNoZ.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Materiały z Biura Karier, ale także indywidualne kontakty z absolwentami WNoZ są brane pod uwagę w szczególności przy:

- modyfikacjach programów kształcenia,
- wprowadzeniu nowych kierunków i specjalności.

W celu lepszego dostosowania wiedzy i umiejętności absolwentów do potrzeb rynku pracy umożliwia się studentom zdobycie kwalifikacji pedagogicznych. Materiały Biura Karier wskazują, iż większość absolwentów kierunku Geologia czy Geofizyka rozpoczyna pracę w zawodach związanych ze ukończonymi studiami. W przypadku kierunku Geografia, tylko niewielka część absolwentów podejmuje pracę w pełni zgodną z kierunkiem wykształcenia (np. w oświacie), ale w tym przypadku należy podkreślić, że szeroki zakres zdobytej wiedzy i umiejętności pozwala absolwentom z powodzeniem konkurować z absolwentami innych kierunków na rynku pracy.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Wydział Nauk o Ziemi posiada rozbudowany system współpracy z interesariuszami zewnętrznymi: Osoby oraz reprezentowane firmy stanowią tzw. otoczenie społeczne i przedsiębiorcze Wydziału. Szeroka współpraca z interesariuszami zewnętrznymi pozwala lepiej dostawać ofertę edukacyjną do wymogów współczesnego globalnego rynku pracy. Od roku akademickiego 2015/2016 na Wydziale działa Rada Programowa.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Nastąpiło umiędzynarodowienie oferty edukacyjnej i wzrosła mobilność studentów, czego wyrazem jest m.in. rosnący udział studentów z zagranicy, ale także coraz częstsze wyjazdy studentów w ramach programów CEPUS i ERASMUS+, co sprawiło, że Wydział osiągnął cenioną pozycję międzynarodową na rynku usług edukacyjnych. Wzorem poprzednich lat przeprowadzono konsultacje ze studentami, którzy uczestniczyli w programie Erasmus na temat realizowanych przez nich programów w trakcie wymiany, próbując uchwycić różnice i podobieństwa w programach studiów w ośrodkach w których studiowali. Studenci i pracownicy WNoZ mogą uczestniczyć w różnych programach wymiany międzynarodowej. WNoZ podpisał umowy o międzynarodowej wymianie studentów i pracowników z 19 uczelniami partnerskimi w ramach Programu CEEPUS i z 9 uczelniami w ramach Programu Erasmus+. Studenci mają także możliwość skorzystania ze stypendiów Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. Współpraca międzynarodowa prowadzona jest również w ramach formalnych umów dwustronnych (np. Umowa bilateralna pomiędzy Uniwersytetem Śląskim i Uniwersytetem im. Ahmadu Bello w Zarii, Nigeria) oraz umów będących efektem kontaktów pracowników Wydziału z partnerami zagranicznymi.

W oparciu o zgłoszone przez pracowników WNoZ propozycje przedmiotów, została utworzona oferta dydaktyczna zajęć prowadzonych w językach: angielskim (90 przedmiotów) i rosyjskim (9 przedmiotów). Z oferty korzystają zarówno studenci i doktoranci z zagranicznych uczelni partnerskich, realizujący część swoich studiów na WNoZ, jak również studenci WNoZ. Informacje i szczegółowe zasady korzystania z oferty Programów Międzynarodowych wraz z listą uczelni partnerskich oraz listą przedmiotów prowadzonych w językach obcych zamieszczono na stronie promującej aktywność międzynarodową wśród studentów i pracowników WNoZ – Academic mobility (<http://www.krsg.us.edu.pl/ceepus/>).

Wydział podejmuje działania w celu intensyfikacji wymiany międzynarodowej kadry dydaktycznej, która zapraszana jest np. na wykłady. W ostatnim okresie zajęcia na studiach III

stopnia prowadził profesor wizytujący Axel Muller (Natural History Museum, Oslo, Norway). Trwają starania o pozyskanie kolejnych dwóch profesorów wizytujących.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Wydział jako taki nie prowadzi analiz rynku pracy pod kątem zatrudnienia absolwentów. Wykorzystywano głównie doświadczenia i opinie indywidualnych kontaktów z absolwentami. By lepiej przekazywać informacje z rynku pracy wprowadzono „Procedurę udziału przedstawicieli rynku pracy w określeniu efektów kształcenia i w ocenie osiągania tych efektów kształcenia (na rynku pracy)”. Powołana Społeczna Rada Konsultacyjna złożona z przedstawicieli szkół, zakładów czy instytucji w których pracują absolwenci WNoZ, sugeruje działania, które m.in. mają na zadanie lepsze powiązanie kształcenia studentów z rynkiem pracy. W celu bliższego dostosowania absolwentów WNoZ do sygnałów płynących z rynku pracy od kilku lat wprowadzane są kierunki inżynierskie oraz umożliwia się chętnym studentom zdobycie kwalifikacji pedagogicznych.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Problemem raportów oceniających satysfakcję osób kończących studia jest ich niewielka powszechność. W roku akademickim 2016/2017 ankietę wypełniło 7 absolwentów I poziomu studiów (3 geofizyki, 2 geografii i 2 geologii) oraz 9 absolwentów II poziomu studiów (4 geologii, 3 geografii i 2 geofizyki). Respondenci ankiety stanowili zatem 3,5% ogółu absolwentów studiów I stopnia i 4,9% ogółu absolwentów studiów II stopnia. Ta niewielka reprezentacja nie pozwala na zbyt daleko posunięte wnioski zwłaszcza w przypadku pytań szczegółowych, gdzie bardzo często opinie formułowały pojedyncze osoby.

Generalne wnioski z ankiety wskazują na pozytywną ocenę studiów I stopnia, gdyż 71,4% ankietowanych wskazała, iż odpowiadały one ich oczekiwaniom (odpowiedzi – raczej się zgadzam i zdecydowanie się zgadzam), z czego po kierunku geografia tak wypowiedziało się 100% ankietowanych absolwentów, po geologii – 50%, a po geofizyce 42,9%. Podobne odpowiedzi uzyskano na kolejne pytania odnoszące się do decyzji o wyborze kierunku studiów. Wszyscy ankietowani deklarowali kontynuację nauki na II stopniu studiów z czego na kierunkach geografia i geofizyka 100% pragnęło kontynuować studia na WNoZ, natomiast w przypadku geologii odsetek ten wynosił 50%. Trudno jednoznacznie ocenić odpowiedzi na bardziej szczegółowe pytania, gdyż dotyczą one pojedynczych odpowiedzi.

W przypadku ankiety adresowanej do absolwentów II poziomu studiów 55,5% ankietowanych pozytywnie określiło zaspokojenie swych oczekiwań (odpowiedzi raczej się zgadzam i zdecydowanie się zgadzam), a dalsze 22% respondentów nie miało wyrobionej opinii w tym względzie. Pozytywnie swe studia ocenili przede wszystkim absolwenci geologii (75% odpowiedzi pozytywnych) i geografii (66,7% pozytywnych odpowiedzi). Zdecydowanie bardziej krytycznie wypowiadali się absolwenci kierunku geofizyka. Podobne proporcje odpowiedzi dotyczyły pytania o ocenę decyzji o wyborze kierunku studiów, chociaż tylko 33,3% absolwentów WNoZ ponownie wybrałoby dany kierunek studiów (75% w przypadku kierunku geologia, natomiast 66,7% absolwentów geografii dało odpowiedź – trudno powiedzieć). O znacznie większych aspiracjach niż tylko ukończenie II poziomu studiów świadczy fakt, iż 1/5 ankietowanych deklaruje chęć kontynuacji nauki na III poziomie studiów. Wskazane przez respondentów ankiety mankamenty studiów II stopnia to przede wszystkim powtórzenia materiału z I poziomu studiów. Większość ankietowanych (55,5%) wysoko oceniła wiedzę specjalistyczną/kierunkową zdobytą podczas studiów (w tym 75% na geologii i 66,6% na geografii), co przełożyło się w podobnych proporcjach na wyniki odpowiedzi na pytanie o wykorzystaniu umiejętności stosowania posiadanej wiedzy w praktyce w sytuacjach zawodowych. Pozytywnie oceniono studia w odniesieniu do: pozyskanych umiejętności współpracy z innymi osobami (66,6% pozytywnych odpowiedzi), czy umiejętności szybkiego pozyskania informacji

(77,7%). Zdecydowanie bardziej krytycznie absolwenci wypowiedzieli się w kwestii wpływu studiów na przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej – pozytywny wpływ wskazało tylko 22,2% ankietowanych (33,3% na kierunku geografia, 25% na kierunku geologia i 0% na kierunku geofizyka).

1. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk)

Na Wydziale określone zostały modułowe efekty kształcenia na wszystkich kierunkach studiów oraz ustalono metody ich weryfikacji. Na stronie internetowej wydziału oraz w Karcie kierunku zawarto pełne informacje dotyczące efektów kształcenia.

Kierunkowe Zespoły ds. zapewnienia Jakość Kształcenia przeprowadziły ocenę i weryfikację efektów kształcenia na wybranych specjalnościach wszystkich pięciu kierunków studiów. Raporty z ocen zostały przedłożone przewodniczącemu Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia. Wyniki weryfikacji efektów kształcenia w roku akademickim 2016/2017 są następujące:

Geografia i Turystyka

Weryfikacji poddano 6 przedmiotów o zróżnicowanej formie zajęć – 4 przedmioty reprezentowały wykład, 1 przedmiot - laboratorium, 1 przedmiot – ćwiczenia terenowe.

W większości przedmiotów tj. **04-GG2-13-409**, **04-GF-S1-221**, **04-GF-S2-GG2-706**, **04-GF-S1-101** nie wykryto nieprawidłowości, narzędzia do weryfikacji efektów kształcenia zostały dobrane prawidłowo, jedynie w dwóch przypadkach osoby dokonujące weryfikacji sugerowały:

- w przypadku przedmiotu **04-GF-S1-135** zmniejszenie liczby efektów kształcenia dla przedmiotu,
- natomiast dla **04-GF-S1-309** proponuje się uaktualnienie literatury przedmiotu.

Wyniki sesji egzaminacyjnych są następujące:

04-GF-S1-135 – wśród 33 osób podlegających zaliczeniu 32 osoby uzyskały zaliczenie w pierwszym terminie osiągając: 5,0 – 13 osób; 4,5 – 13 osób; 4,0 – 4 osoby; 3,5 – 2 osoby. Osoba, która uzyskała zaliczenie w drugim terminie uzyskała ocenę 3,0.

04-GG2-13-409 – do zaliczenia przystąpiło 8 osób i wszystkie otrzymały zaliczenia w pierwszym terminie uzyskując: 5,0 – 1 osoba; 4,5 – 6 osób; 4,0 – 1 osoba.

04-GF-S1-221 – do zaliczenia przystąpiły 44 osoby w tym 41 osób uzyskało zaliczenie w pierwszym terminie. Ich oceny prezentują się następująco: 5,0 – 1 osoba; 4,5 – 15 osób; 4,0 – 14 osób; 3,5 – 10 osób; 3,0 – 1 osoba. Studenci (3) przystępujący do zaliczenia w drugim terminie osiągnęły oceny: 4,0; 3,5 oraz 3,0.

04-GF-S1-309 – do zaliczenia przystąpiły 44 osoby z czego 29 osób (tj. 66%) uzyskało zaliczenie w pierwszym terminie. Oceny prezentowały się następująco: 5,0 – 6 osób; 4,5 – 3 osoby; 4,0 – 9 osób; 3,5 – 4 osoby; 3,0 – 7 osób. Osoby zaliczające w drugim terminie: 5,0 – 1 osoba; 4,5 – 3 osoby; 4,0 – 2 osoby; 3,5 – 4 osoby; 3,0 – 3 osób.

04-GF-S2-GG2-706 – do zaliczenia podeszło 11 osób osiągając w I terminie oceny: 5,0 – 7 osób; 4,0 – 2 osoby; 3,5 – 2 osoby.

04-GF-S1-101 – do zaliczenia przystąpiło 14 osób, wszystkie uzyskały je w pierwszym terminie. Oceny uzyskane przez studentów są następująco: 5,0 – 7 osób; 4,5 – 4 osoby; 4,0 – 2 osoby; 3,5 – 1 osoba.

Inżynieria zagrożeń środowiskowych

Weryfikacji poddano 5 przedmiotów – w 3 przypadkach były to wykłady i laboratoria, w jednym przypadku wykład i w jednym przypadku - laboratorium.

Brak uwag i zastrzeżeń w odniesieniu do przedmiotu **04-IZ-S1-102**

Z modułu na 47 osób egzamin w pierwszym terminie zdało 38 osób osiągając następujące oceny: 4,5 – 1 osoba; 4,0 – 4 osoby; 3,5 – 10 osób; 3,0 – 11 osób; 2,0 – 19 osób. W drugim terminie egzamin zdało 15 osób osiągając oceny: 4,0 – 1 osoba; 3,5 – 6 osób; 3,0 – 8 osób. Dwie osoby ponownie otrzymały ocenę niedostateczną.

W odniesieniu do przedmiotu **04-IZ-S1-207** wykryto fakt, iż sylabus zamieszczony w USOS-ie nie zawiera informacji dotyczących zakresu merytorycznego, efektów kształcenia, opisu przedmiotu ani metod i kryteriów oceny, stąd proponuje się uzupełnienie sylabusa w USOS-ie o wskazane powyżej informacje.

Wyniki sesji – oceną objęto 50 osób, wszyscy otrzymali ocenę pozytywną w pierwszym terminie, w tym 36% studentów otrzymało 5,0; 30% - 4,5; 28% - 4,0; a 6% - 3,5.

W przedmiocie **04-IZ-S1-104** zauważono następujące nieprawidłowości:

- znaczne rozbieżności w zakresie treści przekazywanych studentom w czasie laboratoriów przez różnych prowadzących,

- nie wszyscy prowadzący laboratoria podczas zajęć realizowali treści wymienione w karcie modułu.

Stąd wnioski i propozycje zmian obejmują:

- konieczność uzupełnienia sylabusa w USOS-ie o wymagane informacje nt. przedmiotu,

- konieczność ujednoczenia sposobu weryfikacji wiedzy dla wszystkich grup ćwiczeniowych,

- wysunięto też propozycję ustalenia jednolitego zakresu treści merytorycznych przekazywanych w czasie ćwiczeń tak, żeby każdy student mógł osiągnąć wiedzę w porównywalnym zakresie.

Wyniki sesji prezentują się następująco: wśród 52 osób podlegających ocenie 45 osób otrzymało ocenę pozytywną w pierwszym terminie osiągając: 5,0 – 19 osób; 4,5 – 8 osób; 4,0 – 15 osób; 3,5 – 2 osoby; 3,0 – 1 osoba; 2,0 – 7 osób.

W przypadku przedmiotu **04-IZ-S1-204** wykryto nieprawidłowości wynikające z faktu, iż:

- formularze egzaminacyjne zawierały pytania dotyczące innych treści niż wymienione w karcie przedmiotu, jak również nie weryfikowały wszystkich efektów kształcenia przewidzianych dla wykładu z omawianego przedmiotu,

- występują niezgodności zapisu w sylabusie z faktycznie przekazywanymi treściami w trakcie wykładów.

W związku z tym sugerowane są następujące zmiany:

- ujednoczyć treści przekazywane na ćwiczeniach w poszczególnych grupach,

- zweryfikować treści przekazywane na wykładach tak, aby pokrywały się z tematyką zawartą w karcie modułu,

- zweryfikować treść pytań kolokwium zaliczającego wykład tak, aby pominąć treści związane z występowaniem naturalnych zagrożeń w oderwaniu od gospodarki,

- uzupełnić treści o wiadomości na temat zagrożeń politycznych,

- uzupełnić sylabus w USOS-ie o wymagane szczegółowe informacje nt. sposobu weryfikacji wiedzy na egzaminie.

Ocenie poddano 50 osób. Z wyjątkiem jednej osoby wszystkie pozostałe zaliczyły przedmiot w pierwszym terminie osiągając: 5,0 – 21 osób; 4,5 – 13 osób; 4,0 – 11 osób; 3,5 – 3 osoby, 3,0 – 1 osoba. Jedna osoba zaliczyła przedmiot w drugim terminie z oceną 3,0.

Podczas weryfikacji efektów kształcenia z przedmiotu **04-IZ-S1-106** zauważono:

- brak możliwości weryfikacji kompetencji społecznych 04-IZ-S1-15-103_5 ,

- brak możliwości weryfikacji nabytych umiejętności 04-IZ-S1-15-103_6.

Postuluje się zatem dodanie do egzaminu końcowego po jednym pytaniem weryfikującym wymienione kompetencje i umiejętności .

Oceny z egzaminu prezentują się następująco – do egzaminu przystąpiło 40 osób z których w I terminie zdało 52% (21 osób). 1 osoba otrzymała 4,5; 3 osoby – 4,0; 4 osoby – 3,5; 13 osób – 3,0. W drugim terminie 1 osoba otrzymała ocenę 4,0; 2 osoby 3,5; 16 osób 3,0; jedna osoba otrzymała ocenę 2,0.

Geologia i Geologia stosowana

Weryfikację przeprowadzono dla 4 modułów reprezentujących studia I i II stopnia tj. **04-GE-S1-118; 04-GEI-S1-126; 04-GE-S1-GL1-203; 04-GE-S1-GL1-210; 04-GE-S1-311; 04-GE-GM-S2-GL2-40.**

W przypadku modułu złożonego z dwóch części **04-GE-S1-118; 04-GEI-S1-126;** zespół oceniający wysunął szereg uwag krytycznych dotyczących m.in. zapisów w module i sylabusie, czy zgodności tych zapisów z realizowanymi treściami na wykładach i laboratoriach (m.in. brak śladu po wykonywaniu ćwiczeń zarówno z zakresu geografii fizycznej, jak i geografii społeczno-ekonomicznej). Laboratorium ma, w ocenie zespołu, charakter czysto seminaryjny i swoją nazwa wprowadza w błąd studenta. Jeżeli bowiem w opisie modułu opis tego sposobu weryfikacji efektów kształcenia brzmi: „Ocena umiejętności zastosowania podstawowych pojęć z zakresu geografii fizycznej oraz geografii społeczno-ekonomicznej”, a z sylabusu wynika, że tylko dwa pierwsze zajęcia są temu poświęcone to powstaje pytanie czy naprawdę założone efekty kształcenia są weryfikowane lub czy nazwa modułu odzwierciedla faktyczne treści, które niesie ze sobą.

Za nieprawidłowe uznaje zespół brak wyszczególnienia efektów kształcenia z zakresu umiejętności i kompetencji, mimo iż faktycznie takie efekty są realizowane przez moduł.

Także wiele uwag poświęcono narzędziom weryfikacji efektów kształcenia. Na szeregu prac studentów nie ma żadnych dopisków prowadzącego ćwiczenia dotyczących choćby oceny jaką otrzymał student za swoją pracę. Powstaje pytanie czy i na podstawie jakich kryteriów oceniono te prace. W efekcie student nie dowiedział się jakie zrobił błędy i jak ich uniknąć w przyszłości. Nie są jasne zasady oceny prezentacji i referatu. Część streszczeń i referatów jest napisana w języku rosyjskim. Dotyczy to prac studentów z zagranicy, głównie z krajów byłego Związku Radzieckiego. Żaden dokument (sylabus, oferta studiów obcojęzycznych) nie potwierdza, że taka forma oddania pracy jest dopuszczalna.

W dostarczonych formularzach egzaminów nie jest jasna skala ocen. W efekcie znaleziono trzy prace o identycznej liczbie punktów (13) za które studenci otrzymali oceny bardzo dobrą, plus dobrą i dobrą. Poza tym, znaleziono to samo pytanie (o kategorie zjawisk badanych w geografii społeczno-ekonomicznej) w dwóch różnych pracach egzaminacyjnych, na które ich autorki odpowiedziały identycznie (świat rzeczy, świat człowieka, świat wyobrażeń), przy czym pierwsza z nich otrzymała za to pytanie maksymalną wartość punktową (1), a druga – zero.

Zespół sformułował wiele wniosków i propozycji zmian, m.in.

- odnoszących się do opisu modułu i sylabusu,
- podziału części ćwiczeniowej modułu na „proseminaryjną” i „laboratoryjną”,
- postulat, by materiały przekazywane do weryfikacji miały charakter uporządkowany, tak aby można było łatwo wyselekcjonować komplet prac danego studenta stanowiący podstawę oceny narzędzi weryfikacji,
- szczególną uwagę należy zwrócić na precyzyjne określanie skali ocen zarówno z całego modułu jak i poszczególnych sposobów weryfikacji. Każda praca studenta powinna mieć zapisaną ocenę lub wartość punktową, a prowadzący na żądanie studenta powinien wskazać błędy popełnione w pracy,
- nauczyciele akademicki oceniając prace studentów powinni dołożyć maksimum staranności, aby zawsze była stosowana reguła: to samo pytanie – ta sama odpowiedź – ta sama ocena lub ilość punktów,

- zespół sugeruje aby tak dobierać narzędzia weryfikacji efektów kształcenia, by pokazywać cały zakres możliwości poszczególnych metod, procedur i teorii w rozwiązywaniu zadania geologicznego,
- zaleca się większą współpracę pomiędzy osobami wystawiającymi ocenę z poszczególnych części składowych modułu a koordynatorem, który powinien wystawić ocenę końcową modułu, tak by nie zdarzały się sytuacje, kiedy student otrzymał pozytywną ocenę końcową modułu nie otrzymując oceny z laboratorium,
- należy zintensyfikować kontrole wypełnienia sylabusów na dany rok akademicki. W tym celu należy wykorzystać wszystkie osoby na Wydziale, które mają techniczny dostęp do systemu USOS (zwłaszcza Pracownia obsługi dydaktyki), aby w terminie tygodnia od rozpoczęcia okresu zajęć dydaktycznych dokonać sprawdzenia poprawności wprowadzenia sylabusów i ich dostępności dla studentów. O brakach powinien zostać poinformowany stosowny Prodziekan,
- należy ściśle przestrzegać realizacji sylabusu w praktyce dydaktycznej. Dotyczy to zwłaszcza tematyki realizowanej na zajęciach, ilości i form weryfikacji efektów kształcenia oraz kryteriów oceniania. „Mechaniczne” powtarzanie sylabusu co rok, bez analizy planowanych w danym roku akademickim zmian prowadzi do niezgodności treści sylabusu i rzeczywiście odbywanych zajęć.

Sesja egzaminacyjna

Na ćwiczenia uczęszczało 24 studentów kierunku geologia stosowana i 14 studentów kierunku geologia, a także 14 studentów starszych lat nadrabiających różnice programowe, których nie uwzględniono w analizie wyników sesji egzaminacyjnej. Spośród studentów geologii stosowanej 8 osób (33%) uzyskało ocenę bardzo dobrą, 7 osób (29%) ocenę plus dobrą, 6 osób (25%) ocenę dobrą, 2 osoby (8%) ocenę plus dostateczną, jedna (4%) ocenę dostateczną a jedna (4%) ocenę niedostateczną. Ocena niedostateczna została poprawiona w drugim terminie. Wśród studentów geologii trzy osoby (21%) otrzymały ocenę bardzo dobrą, jedna (7%) – ocenę plus dobrą, trzy osoby (21%) – ocenę dobrą, trzy (21%) – ocenę plus dostateczną i dwie osoby (14%) ocenę niedostateczną, przy czym jedna z tych ocen została poprawiona w drugim terminie.

W przypadku sesji egzaminacyjnej ocena jest trudna ze względu na niechęć egzaminatora części geografia fizyczna do współpracy z zespołem weryfikującym efekty kształcenia. Ponieważ ocena końcowa jest średnią z poszczególnych części modułu (geografia fizyczna, geografia społeczno-ekonomiczna) z wykładu i laboratorium, tak więc brak jednej składowej może prowadzić do błędnych wniosków.

Spośród 24 studentów kierunku geologia stosowana w I terminie zaliczenie otrzymało siedmioro studentów (29%), jedna osoba nie przystąpiła do egzaminu, pozostali, którzy nie przekroczyli określonej liczby punktów (czyli 17 studentów – 71%) nie otrzymali żadnej oceny. Świadczy o tym brak wpisu na arkuszu egzaminacyjnym. W protokole osobom tym przypisano ocenę niedostateczną. Wśród osób, które zdały egzamin w pierwszym terminie po dwie osoby otrzymały oceny bardzo dobrą, dobrą plus, i dobrą, a jedna – plus dostateczną. W drugim terminie zaliczenie takie zdobyło piętnaście osób (65%), jedna otrzymała ocenę niedostateczną, jedna nie przystąpiła do drugiego terminu. W drugim terminie 10 osób (66%) otrzymało ocenę dostateczną, dwie (27%) ocenę plus dobrą, pozostałe otrzymały oceny bardzo dobrą, dobrą i plus dostateczną (po 7%). Ostatecznie 23 osoby otrzymały zaliczenie modułu (96%), a tylko jedna nie otrzymała zaliczenia.

Spośród 14 studentów kierunku geologia cztery osoby zdobyły zaliczenie w pierwszym terminie, co stanowi 29% ogółu. Wśród tych ocen była jedna ocena bardzo dobra, jedna plus dobra i dwie dobre. Do drugiego terminu przystąpiło sześć osób, z których cztery (29%) zdobyły oceny pozytywne (ocena dostateczna), jedna zaliczyła część społeczno-ekonomiczną, ale w protokole nie posiada oceny pozytywnej (prawdopodobnie nie zaliczyła części fizycznogeograficznej), a jedna otrzymała ocenę niedostateczną. Ostatecznie osiem osób (57%)

otrzymało zaliczenie z modułu, sześć (43%) nie otrzymało zaliczenia, przy czym część z nich nie przystąpiła do egzaminu, z powody braku zaliczenia ćwiczeń.

W przypadku także dwuczęściowego modułu **04-GE-SI-GLI-203 (A1)** i **04-GE-SI-GLI-210 (A2)** zespół po analizie opisu modułu i sylabusu stwierdził konieczność uzupełnienia literatury obowiązkowej oraz dostosowania punktacji ECTS do faktycznej liczby godzin pracy studenta. Zespół ocenia realizowane formy weryfikacji efektów kształcenia za prawidłowe, dobrze dobrane do specyfiki modułu.

Oceny:

Ocenę końcową pozytywną z modułu A1 otrzymało 10 studentów (83,3%). Jedna osoba otrzymała ocenę negatywną, a jedna osoba nie otrzymała żadnej oceny. Spośród studentów, którzy otrzymali ocenę pozytywną, 20% (2) studentów otrzymało ocenę dobrą, 10% (1) dostateczną plus, 70% (7) dostateczną.

Ocenę końcową pozytywną z modułu A2 otrzymało 7 studentów (63,6%). Trzy osoby otrzymały ocenę negatywną, a jedna osoba nie otrzymała żadnej oceny. Spośród studentów, którzy otrzymali ocenę pozytywną, 14,3% (1 student) otrzymał ocenę bardzo dobrą, 14,3% (1) student ocenę dobrą, 42,9% (3) dostateczną plus i 28,6% (2) dostateczną.

Moduł: **04-GE-SI-311**,

Zespół generalnie nie zauważa w opracowanej formacie błędów i uchybień. Stwierdza jednak pewne rozbieżności pomiędzy sylabusem i formatką. Ujednolicenia wymagają także nazwy form weryfikacji efektów kształcenia

Zespół ocenia realizowane formy weryfikacji efektów kształcenia za prawidłowe, dobrze dobrane do specyfiki modułu.

W przypadku tego modułu nie określono wymagań niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen od 3,0 wzwyż, nie podano przedziałów punktów odpowiadających poszczególnym ocenom. Określono jedynie próg wymagany na ocenę 3,0.

Oceny:

Na egzamin zarejestrowało się 51 studentów, z których ocenę w pierwszym terminie uzyskało 43 studentów (tj. 84%). Nie było ocen bardzo dobrych, dobrych plus ani dobrych. Ocenę dostateczną plus otrzymały 2 osoby (5% ogółu przystępujących), dostateczną 9 osób (21%), a ocenę niedostateczną 32 osoby (71%). W przypadku 8 osób pozostawiono puste pola, co oznacza, że osoby te nie przystąpiły do egzaminu.

Do drugiego terminu egzaminu przystąpiły 34 osoby, w tym wszystkie osoby z oceną niedostateczną w pierwszym terminie oraz 2 osoby, które do pierwszego terminu nie przystąpiły. Ocen bardzo dobrych brak, ocenę dobrą plus otrzymało 5 osób (16% ogółu przystępujących), dobrą 9 osób (26%), dostateczną plus 10 osób (29%), a dostateczną 10 osób (29%), ocen niedostatecznych nie było.

Moduł **04-GE-GM-S2-GL2-403**

Zespół oceniający stwierdził, iż informacje w systemie USOS były niekompletne i nie do końca aktualne. W sylabusie zamieszczonym w USOS-ie należy poprawić błędy literowe i powtórzenia.

Zdaniem zespołu mało urozmaicony jest sposób weryfikacji umiejętności studentów przy ogromnym i niełatwym materiale realizowanym w ramach przedmiotu.

Instrumentalne metody badań minerałów i skał uzupełniają się wzajemnie. Brakuje kompleksowego opracowania jednej próbki wszystkimi możliwymi metodami. Być może jest to wykonywane, ale nie wynika z przedstawionej do weryfikacji dokumentacji.

Ocena wyników sesji egzaminacyjnej

Oceny uzyskane z modułu oscyływały wokół bardzo dobrej i dobrej plus. Jest to zrozumiałe, bowiem moduł realizowany jest dla wąskiej grupy osób, które wybrały specjalność Geochemia i mineralogia, a więc, jak można przypuszczać są zainteresowane tą tematyką. Stopień różnicowania ocen nie jest zbyt duży, co może potwierdzać równy poziom grupy.

PROPOZYCJE ZMIAN DOSKONALĄCYCH.

Zespół proponuje:

- i. Każdorazowo po zakończeniu procesu oceny efektów kształcenia za dany rok akademicki przeprowadzić rozmowę z osobami prowadzącymi moduł odnośnie braków i niedociągnięć stwierdzonych przez zespół oceniający. Podczas rozmowy powinien być obecny kierownik Katedry. W stosunku do modułu **04-GE-S1-118; 04-GEI-S1-126** potrzebna jest szersza dyskusja nad przygotowanymi na nowo dokumentami (opis modułu, sylabus) w gronie nie tylko osób prowadzących ten przedmiot, ale także tych (geolodzy, geofizycy), którzy mają później korzystać z efektów kształcenia uzyskanych przez studentów na tym module. Po ubiegłorocznym takim spotkaniu nastąpiły zmiany w prowadzeniu tego przedmiotu, które należałoby ocenić po zakończeniu cyklu.
- ii. Wykorzystując uprawnienia Rady Wydziału do zmiany planu studiów do 30% dokonać urealnienia punktów ECTS tych modułów, które mają przeliczoną wartość punktową.
- iii. Pilną sprawą staje się wypracowanie sposobów weryfikacji efektów kształcenia przy pomocy takich form, które nie pozwalają na dokumentowanie ich w formie papierowej lub elektronicznej. Widząc konieczność pozostawienia takich form w opisach modułów i sylabusach, jako kształtujących umiejętności i kompetencje trudne do uzyskania w innych formach, nie można jednak pozostawić ich bez możliwości weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia.
- iv. Częstym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia stała się w ostatnich latach prezentacja multimedialna. Jednocześnie sposób oceniania stopnia uzyskania zamierzonych efektów kształcenia przy użyciu takiego narzędzia jest niejasny i różny u różnych prowadzących, nawet ten sam przedmiot. Zespół sugeruje podjęcie próby wypracowania wspólnego kanonu oceny takiego narzędzia.
- v. Należy rozpropagować wśród pracowników (zwłaszcza nauczycieli akademickich) samokształcenie w zakresie posługiwania się narzędziami elektronicznej obsługi toku studiów, w tym głównie USOS-u, oferowanymi w systemie szkoleń wewnętrznych.
- vi. Sylabusy, jako źródło wiedzy studenta o „zawartości” przedmiotu nie spełniają swej roli, głównie ze względu na ich ogólność, brak konkretów lub całkowitą niedostępność (np. sylabus jest niewidoczny dla studenta bo nie został zatwierdzony przez koordynatora). W tej sytuacji studenci często sugerują się opiniami starszych kolegów o przedmiocie, co powoduje, że nawet duży wysiłek włożony w naprawę złych rozwiązań w ramach modułu nie przynosi efektów. Zespół sugeruje poważną analizę tych dokumentów
- vii. Należy umożliwić łatwy dostęp studentów do wszystkich sylabusów, nie tylko tych na które student jest zalogowany, a zwłaszcza przedmiotów, które są do wyboru przez studenta. Porównanie treści sylabusów pozwoli studentom dokonać wyboru motywowanego rzeczywistą wiedzą i umiejętnościami, które są przekazywane na poszczególnych modułach, nie zaś motywowanych „obiegową opinią”. Sylabus jako ważne ogniwo wiedzy o module, na który student zamierza uczęszczać powinien być dostępny dla niego już na początku semestru (najpóźniej w pierwszym tygodniu zajęć). Wtedy też powinna zostać przeprowadzona kontrola wypełnienia sylabusów.
- viii. Należy prowadzić stałą pracę nad uatrakcyjnieniem nie tylko ćwiczeń, ale i form i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Dominacja testów (czyli prymat efektów z kategorii wiedza) nad umiejętnościami i kompetencjami powoduje dosyć szybką erozję tej wiedzy u studentów i konieczność poświęcania czasu na powtórki i przypomnienia.

- ix. Należy przypomnieć wszystkim pracownikom, że ocena weryfikacji efektów kształcenia nie jest oceną merytorycznej pracy danego pracownika naukowego (w szczególności samodzielnego) dokonywaną przez często niższego stopniem i nieutytułowanego nauczyciela akademickiego. Jest to praca polegająca na spojrzeniu na oferowany moduł z punktu widzenia studenta lub nauczyciela akademickiego, który chce wykorzystać efekty kształcenia zdobyte przez studenta do prowadzenia swoich zajęć. Niezrozumiała niechęć niektórych pracowników do współpracy z zespołem weryfikującym efekty kształcenia jest działaniem sabotującym poprawę jakości kształcenia na naszym Wydziale.

Geofizyka

Weryfikację przeprowadzono dla 4 przedmiotów reprezentujących wykład, laboratorium oraz praktykę zawodową. Przedmioty te reprezentowały zarówno I jak i II stopień studiów.

W przypadku przedmiotów **GF_018**; **GF_027** i **GF_072** nie doszukano się nieprawidłowości.

Jedynie weryfikując przedmiot **GF_65** zwrócono uwagę na fakt, iż pełna ocena narzędzi weryfikacji nie była możliwa ze względu na niedostępność pytań z części ustnej. Dlatego postuluje się archiwizację pytań zadawanych w części ustnej egzaminu.

Ocena sesji egzaminacyjnej:

GF_018 – na 13 osób 11 osób zaliczenie uzyskało w pierwszym terminie uzyskując: ocenę 5,0 – 5 osób; 4,5 – 6 osób. W drugim terminie 2 osoby otrzymały ocenę 4,5.

GF_027 – do egzaminu przystąpiło 13 osób. Ocenę 5,0 otrzymały 2 osoby, ocenę 4,5 otrzymała 1 osoba, ocenę 4,0 otrzymało 8 osób, ocenę 3,4 otrzymały 2 osoby, ocenę 3,0 - 2 osoby.

GF_65 – Praktykę zaliczyło 19 studentów. Ocenę 5,0 otrzymało 7 osób; 4,5 – 5 osób; 4,0 – 7 osób; 1 osoba nie oddała sprawozdania w związku z tym otrzymała ocenę 2,0.

GF_072 - W zajęciach uczestniczyło 14 osób, 11 uzyskało zaliczenie w pierwszym terminie (8 ocen 3,0, jedna 3,5 i dwie 4,5). Trzy osoby zaliczyły w drugim terminie uzyskując - dwie osoby 3,0 i jedna 4,5.

Ogólne wnioski płynące z weryfikacji są następujące:

Zaleca się zamieszczanie w opisie modułu treści ogólnych, które nie mają wpływu na zmianę prowadzącego zajęcia lub zmianę sposobu weryfikacji wiedzy studentów. W momencie zmiany prowadzącego, treści modułu będą na tyle ogólne, że pozwoli to na wybranie przez prowadzącego odpowiadającej mu formy zaliczenia modułu.

W przypadku egzaminów ustnych istotna jest archiwizacja pytań, ponieważ w innym przypadku nie ma możliwości weryfikacji efektów kształcenia.

Rozrzut otrzymywanych przez studentów ocen zarówno z egzaminów jak i sprawozdań oraz prezentacji wskazuje na rzetelnie przeprowadzoną weryfikację efektów kształcenia.

b. **Zasady dyplomowania** (czy są sformułowane i stosowane)

Dyplomowanie odbywa się według zasad określonych w regulaminie studiów.

Opracowano procedurę umożliwiającą studentom dyplomowanie w oparciu o zapisy ustawowe, iż „Pracę dyplomową magisterską może stanowić artykuł lub cykl artykułów naukowych - zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742, 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588, 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146, 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187) Prawo o szkolnictwie wyższym. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego lub artystycznego, lub dokonaniem artystycznym prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Pracę dyplomową może stanowić w szczególności praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego oraz praca konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna. Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim w § 30 pkt. 4 definiuje, że za pracę dyplomową może być uznana wyłącznie praca przygotowana

samodzielnie przez studenta. W wyjątkowych przypadkach, jeśli można ustalić fragmenty samodzielnie przygotowane przez studenta, za pracę dyplomową może być uznana praca zespołowa. Zarządzenie nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w § 2 podkreśla, że podczas rejestracji pracy konieczne jest podanie współautorów pracy.

Szczegółowy regulamin tj. „Zasady dotyczące realizacji na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ dyplomowych prac magisterskich w formie artykułów naukowych” został przyjęty w marcu 2016 r. (po konsultacjach prawnych).

c. **Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia** (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)

Raz w roku w przypadku każdego kierunku przeprowadzana jest weryfikacja efektów kształcenia dla losowo wybranych modułów. Do weryfikacji wybierane są wszystkie rodzaje zajęć – wykłady, zajęcia laboratoryjne oraz zajęcia terenowe. Raporty KZZJK z weryfikacji efektów kształcenia modułów przekazywane są przewodniczącemu WZJK. W przypadku roku akademickiego 2016/2017 do weryfikacji wybrano 19 modułów reprezentujących wykłady, zajęcia laboratoryjne i terenowe. Wśród wybranych w tym roku modułów brak było praktyk zawodowych. Zgodnie z informacjami osób odpowiedzialnych za praktyki zawodowe nie wystąpiły istotne problemy w ich realizacji.

I. **Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej**

a. **Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych** (dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników)

W roku akademickim 2016/2017 przeprowadzono badania mające ocenić przez studentów zajęcia dydaktyczne na WNoZ. Badaniem objęto 131 nauczycieli akademickich i uzyskano łącznie 2186 wypełnionych ankiet. Daje to średnio blisko 17 ankiet na osobozajęcie. Średnia ocena dla wydziału wyniosła 4,46 (w roku akademickim 2015/2016 było to 4,41), przy medianie 4,58 i odchyleniu standardowym 0,42. Studenci najwyżej ocenili nauczycieli WNoZ w odniesieniu do pytań 3 i 2 (tj. *Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem? oraz Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzący realizował treści zawarte w sylabusie/programie?*) uzyskując odpowiednio ocenę 4,64 i 4,60. Najślabiej wypadły oceny dotyczące pytań 9 i 8 (tj. *Proszę ocenić, na ile precyzyjnie prowadzący określił wymagania wobec studentów oraz warunki zaliczenia zajęć? oraz Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnego myślenia?*) osiągając odpowiednio 4,24 i 4,25. 11 nauczycieli tj. 8,3% badanych nauczycieli uzyskało średnią z ankiety poniżej 4,0.

b. **Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych** (jeśli je przeprowadzono; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników)

Decyzją WZJK hospitacją objęci są jedynie doktoranci. Za hospitowanie doktorantów odpowiedzialni są Kierownicy Katedr lub/i wskazane przez nich osoby (najczęściej opiekunowie i promotorzy doktorantów). Wykaz hospitowanych osób jest zebrany w dokumentacji WZJK, natomiast wypełnione formularze hospitacji są w dyspozycji Kierowników Katedr. Łącznie w roku akademickim 2016/2017 hospitacją objęto 39 osób. Wszystkie osoby zostały ocenione pozytywnie, przy czym 33 hospitowanych doktorantów (84%) otrzymało ocenę bardzo dobrą, 2 osoby (6%) ocenę dobrą plus, 3 osoby (8%) ocenę dobrą, a 1 osoba (3%) ocenę dostateczną. W przypadku uwag i zaleceń wyrażonych w protokołach hospitacji zostały one przekazane doktorantom w celu ich wyeliminowania w przyszłości.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2016/2017 Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich oceniła łącznie 68 pracowników. Wyniki oceny były następujące:

- pozytywna – 63
- warunkowo pozytywna – 4
- negatywna – 1

- odstąpiono od oceny – 1
- przełożono ocenę – 2

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (*minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia*)

Wydział spełnia wymogi formalne dotyczące kadry dydaktycznej na wszystkich pięciu kierunkach.

W roku akademickim 2016/2017 na wydziale zatrudnionych było 125 pełnozatrudnionych i 13 nauczycieli akademickich zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, w tym pełnozatrudnionych:

- Profesorów zwyczajnych – 4
- Profesorów nadzwyczajnych – 20
- w tym: z tytułem profesora – 11
- ze stopniem doktora habilitowanego – 9
- Dr hab. na stanowisku adiunkta – 42
- Dr na stanowisku adiunkta – 36
- Dr na stanowisku starszego wykładowcy – 21
- Dr na stanowisku asystenta – 1
- Mgr na stanowisku asystenta – 1

Na Wydziale Nauk o Ziemi prowadzi się bardzo szeroki zakres badań, które w pełni pokrywają się z obszarami kształcenia. Rozwój kadry naukowej Wydziału pozwala stwierdzić, że brak istotnych zagrożeń dotyczących kadry dydaktycznej, tym samym należy oczekiwać spełnienia minimum kadrowego także w najbliższej przyszłości.

II. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

- *opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych,*

Studenci i doktoranci otrzymują odpowiednie wsparcie przez prowadzących seminaria. Niewielka liczba studentów w grupach pozwala na kameralne zajęcia, podczas których możliwa jest indywidualizacja procesu nauczania. Brak sygnałów o problemach w tym względzie.

- *opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami,*
Każdy kierunek i rok (studia licencjackie i magisterskie) posiada swego opiekuna. Opiekę nad poszczególnymi latami studiów powierza się doświadczonym nauczycielom akademickim uzyskującym dobre wyniki w nauce oraz osiągającym dobre oceny w ankietach studenckich. Lista opiekunów poszczególnych roczników umieszczona jest na stronie internetowej Wydziału.
- *dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach,*
Nauczyciele akademicy są dostępni na konsultacjach dla studentów dwa razy w tygodniu po 1 godzinie, informacja o konsultacjach przedstawiona jest na drzwiach ich pokojów, na

stronie internetowej Wydziału, w systemie USOS, a także dodatkowo w sekretariatach poszczególnych Katedr. Brak sygnałów o problemach studentów z dostępnością nauczycieli akademickich na konsultacjach.

- *dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus),*

Na stronie internetowej oraz na poszczególnych pomieszczeniach przedstawione są informacje dotyczące dostępności Dziekanatów, pracowników obsługi studentów, opiekunów lat oraz osób odpowiedzialnych za programy wymiany studentów. Prodziekani ds. Kształcenia pełnią godzinne dyżury raz w tygodniu, natomiast Dziekanat ds. Studenckich czynny jest 4 dni w tygodniu (po 4 godziny). Na stronach internetowych Wydziału oraz na tablicach informacyjnych umieszczonych wewnątrz budynku zawarte są istotne dla studentów informacje dotyczące m.in. toku studiów, czy wymiany krajowej i międzynarodowej.

- *stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia.*

Studenci w pełni wykorzystują oferowane im wsparcie, chociaż z różną intensywnością uzależnioną od rodzaju wsparcia.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenia w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych itp.,*

Infrastrukturę dydaktyczną Wydziału Nauk o Ziemi aktualnie można ocenić jako bardzo dobrą (na co zwróciła uwagę PKA w raporcie oceny instytucjonalnej przeprowadzonej w 2015 r.). Składa się na nią kompleks w pełni wyposażonych w środki audiowizualne sal audytoryjnych (m.in. aula na 550 miejsc, z możliwością podziału na dwie odrębne sale audytoryjne, 4 sale na ok. 100 miejsc każda) oraz kompleks sal seminaryjnych (na potrzeby zajęć seminaryjnych i wykładowych na ok. 25 miejsc) w większości w pełni wyposażonych w środki audiowizualne i sprzęt komputerowy (na Wydziale dostępne są również przenośne zestawy audiowizualne – projektory i laptopy). W ostatnich latach prowadzona jest systematyczna modernizacja pomieszczeń dydaktycznych Wydziału, mająca na celu podniesienie standardu i komfortu działalności dydaktycznej. Wydział posiada zespół pracowni komputerowych, wyposażonych w ostatnich latach w nowy sprzęt komputerowy i audiowizualny (wyposażenie ze środków własnych Wydziału oraz pozyskanych w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – MODLAB, funduszu norweskiego – GEORISK, czy w ramach środków KNOW). Aktualnie funkcjonuje 7 takich pracowni, każda na 12 stanowisk, a przygotowywane są następne ze środków projakościowych KNOW. Do dyspozycji studentów jest również 10 stanowisk komputerowych z oprogramowaniem wykorzystywanym na zajęciach dydaktycznych oraz w czytelni wydziałowej biblioteki (dostępna dla studentów od 9.00 do 18.00). Ponadto studenci mają zapewniony dostęp do większości licencji programów, z których mogą korzystać na własnych komputerach poza zajęciami dydaktycznymi oraz możliwa jest praca indywidualna studentów we wspomnianych pracowniach (pracownie są pod opieką pracownika inżynierijno-technicznego zatrudnionego na Wydziale). W części audytoryjnej Wydziału funkcjonuje Wi-Fi dostępne dla wszystkich studentów. Wydział dysponuje zmodernizowanym w latach 2011-2013 ze środków RPO WSL – MODLAB i TERMOLAB zespołem nowoczesnych, dobrze wyposażonych laboratoriów. W ramach tego zespołu funkcjonują dwa laboratoria ogólnowydziałowe (Laboratorium Analiz Gleb, Gruntów i Skał, Laboratorium Analiz Wody) oraz kilkanaście specjalistycznych laboratoriów i pracowni będących w strukturze jednostek Wydziału – katedr. Wszystkie są włączony w tok

dydaktyczny studiów na kierunkach oraz studiach doktoranckich prowadzonych na Wydziale. Studenci na studiach magisterskich realizują swoje prace wykorzystując specjalistyczną aparaturę naukową, w którą wyposażony jest zespół laboratoriów WNoZ.

- *dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych),*
Wyposażenie Wydziału, obejmujące m.in. Bibliotekę WNoZ oraz Muzeum WNoZ (muzeum geologiczne gromadzi około 4 000 okazów z Polski i całego świata eksponowanych w obrębie 13 wystaw stałych), zaspokaja większość potrzeb studentów w pomoce dydaktyczne (podręczniki, skrypty). Oferta Biblioteki WNoZ uzupełniona jest przez zbiory Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką (CINIBA) w Katowicach.
- *wyposażenia bibliotek i czytelní, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią (liczba woluminów i warunki lokalowe),*
Biblioteka Wydziału Nauk o Ziemi (BWNoZ) jest biblioteką specjalistyczną wchodzącą w skład systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego, której głównym zadaniem jest gromadzenie zbiorów i tworzenie warsztatu informacyjnego zgodnego z kierunkami kształcenia i potrzebami badań naukowych jednostki, w której działa. W skład BWNoZ wchodzi trzy agendy: wypożyczalnia, czytelnia oraz składnica map, których zbiory są dostępne poprzez wypożyczenie oraz udostępnienie prezencyjne w czytelniach. Zbiory katalogowane są w systemie PROLIB, systemie wspólnym dla wszystkich bibliotek sieci Uniwersytetu Śląskiego. Zarejestrowany użytkownik, przy użyciu katalogu INTEGRO, ma możliwość zamówienia, rezerwacji oraz wypożyczenia zbiorów.
Zbiory BWNoZ to blisko 22 000 pozycji książkowych oznaczonych siglum BNZ w katalogu INTEGRO, prawie 1000 tytułów skryptów, spośród których każdy liczy kilka bądź kilkanaście egzemplarzy. Unikatową część zasobów stanowią, osobno gromadzone i odrębnie katalogowane tzw. Zbiory Regionalne. Wszystkie typy zbiorów są aktualizowane na bieżąco, również z wykorzystaniem propozycji tytułowych zgłaszanych przez studentów oraz pracowników Wydziału. Biblioteka posiada dostęp do serwisów zawierających pełnotekstowe czasopisma elektroniczne, baz abstraktowych, baz bibliograficznych, bibliotek cyfrowych, platform e-booków oraz katalogów innych bibliotek. Czytelnik ma dostęp do ww elektronicznych źródeł informacji ze stanowisk komputerowych zlokalizowanych w czytelniach: ogólnej oraz składnicy map. Ponadto za pomocą systemu zdalnego dostępu HAN (Hidden Automatic Navigator) ma możliwość korzystania z baz danych prenumerowanych w Uniwersytecie Śląskim z każdego innego komputera znajdującego się poza siecią UŚ. Każdy student oraz pracownik ma również możliwość skorzystania ze szkolenia w zakresie wykorzystania zasobów elektronicznych przeprowadzanego przez bibliotekarzy BWNoZ.
Biblioteka dysponuje ogółem 10 pomieszczeniami, w tym 4 przeznaczonymi dla użytkowników (czytelnie i wypożyczalnie). Ilość miejsc pozostająca do dyspozycji użytkowników w czytelniach (ogólnej i składnicy map) wynosi 44. Ponadto w czytelni ogólnej znajduje się wydzielone pomieszczenie do pracy grupowej z 10 miejscami.
- *wyposażenia w sprzęt komputerowy,*
W czytelni ogólnej oraz czytelni składnicy map znajduje się 17 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Komputery w czytelni ogólnej oraz składnicy map wyposażone są również w oprogramowanie szkoleniowe z zakresu Geograficznych Systemów Informacyjnych (ArcGis, QGIS).
- *racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć.*
Organizacją zajęć dydaktycznych zajmuje się Wydziałowa Pracownia Obsługi Dydaktyki i Prac Badawczych. Harmonogramy przygotowywane są zgodnie z założeniami regulaminu studiów i udostępniane na stronie internetowej Wydziału, gdzie przedstawiane są również

informacje o wszelkich zmianach, terminach egzaminów i innych wydarzeniach dydaktycznych. Brak zasadniczych uwag studentów odnośnie nieracjonalności harmonogramów zajęć.

III. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia *Karty kierunku*

Na Wydziale Nauk o Ziemi wdrożona została Karta Kierunku. Nauczyciele akademicy na bieżąco uzupełniają niezbędne informacje w systemie USOS. Wszystkie kierunki studiów realizowanych na WNoZ mają własną Kartę Kierunku na której znaleźć można informacje dotyczące m.in. efektów kształcenia, programów studiów itp., są one dostępne na stronach internetowych Wydziału pod adresem http://www.wnoz.us.edu.pl/plany_s.php.

b. Publikowanie sylabusów

Po rozpoczęciu każdego semestru nauczyciele akademicy aktualizują sylabusy prowadzonych modułów, które dostępne są w systemie USOS.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Wszystkie istotne dla studenta informacje takie jak: organizacja roku akademickiego, plany zajęć czy regulamin studiów dostępne są na stronie internetowej Wydziału pod adresem <http://www.wnoz.us.edu.pl/infostudent.php>

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Opis Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wraz z innymi informacjami znajduje się na stronie internetowej wydziału pod adresem <http://www.wnoz.us.edu.pl/szjk.php>

IV. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

a. działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych),

Studenci i doktoranci aktywnie uczestniczą w pracach kół naukowych, których na Wydziale jest łącznie 6 (i 1 zawieszona). Skupiają one ponad 100 studentów reprezentujących różne kierunki i specjalności. W roku akademickim 2016/2017 działały następujące studenckie koła naukowe:

- geografów złożone z kilku sekcji (27 członków),
- AQUA (26),
- GIS (24),
- mineralogów „Heliodor” (10),
- paleontologów „Paradoxides” (22),
- geofizyków „PREM” (22),
- koło naukowe zrównoważonego rozwoju „Saxum” z powodu ukończenia studiów przez aktywnych członków zostało zawieszona.

Koła naukowa bardzo aktywnie uczestniczą w różnych imprezach organizowanych na Wydziale m.in. W dniu geografa, Dniu Ziemi, GIS day (organizacja warsztatów przez SKN GIS) czy w Gieldzie Mineralów organizowanej przez PTPNoZ i WNoZ (SKNM Heliodor).

20 studentów reprezentujących Studenckie Koło Naukowe Geofizyków, Studenckie Koło Naukowe Paleontologów oraz Studenckie Koło Naukowe GIS uczestniczyło w badaniach terenowych Kry Jurajskiej w Łukowie realizowane przez Katedrę Geologii Stosowanej, Studenci zrzeszeni w SKNGF PREM zorganizowali dwie konferencje:

- 4-dniowe 20-23.04.2017 r. warsztaty „GEOSFERA” w Chęcinach w których uczestniczyli studenci i doktoranci wielu wyższych uczelni m.in. z Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Poznania, Gliwic, łącznie skupiły one 145 uczestników,
- „Geofizyka w kosmosie” zorganizowana w dniach 14-15.05.2017 r, w Planetarium i Obserwatorium Astronomicznym w Chorzowie mająca na zadanie przybliżenie uczestnikom

wykorzystania metod fizycznych w badaniu kosmosu oraz praktycznego wykorzystania wiedzy teoretycznej z tego zakresu.

Studenci z SKNGF „PREM” brali udział w konferencjach zagranicznych m.in. w *European Geosciences Union General Assembly 2017 (EGU) w Wiedniu* (2 studentów), a także innych wydarzeniach w tym: Festiwalu Nauki w Warszawie czy w dniu akademickim (5.04.2017 r.) w I LO Kopernika w Będzinie.

Z kolei członkowie SKN GIS brali czynny udział w:

- Śląskim Studenckim Festiwalu Nauki w Katowicach,
- projekcie „Geoturystyka, geopunkty, ścieżki dydaktyczne – Kra jurajska ŁUKÓW 2017”, gdzie zadanie członków SKN GIS polegało na założeniu skrzynek geocachingowych, stworzenie mapy punktów, a także przeprowadzenie warsztatów na temat „Geocachingu” oraz samej gry w Zespole Szkół nr 3 im. Władysława Stanisława Reymonta w Łukowie,
- Nocy Naukowców w Akademickim Zespole Szkół Ogólnokształcących w Chorzowie (warsztaty z gry terenowej „Geocaching”) oraz w I Akademickich Mistrzostwach Geoinformatycznych - GIS Challenge w Lublinie, czy w Festiwalu Nauki i Techniki Żory 2017.

Przedstawiciele Studenckiego Koła Naukowego Mineralogów „HELIODOR” wzięli udział w akcji „STUDIUM W KATOWICACH”. Celem tego wydarzenia była promocja Uniwersytetu Śląskiego w różnych miastach Polski. Koło „HELIODOR” uczestniczyło w promocji UŚ w Bielsku-Białej i Tarnowie.

Natomiast przedstawiciele Studenckiego Koła Naukowego Paleontologów „*Paradoxides*” uczestniczyli w kilku imprezach promujących nauki o Ziemi, tj. w Jarmarku Wiedzy w Katowicach, II Dniu Akademickim w I LO im. M. Kopernika w Będzinie, 21 Pikniku Naukowym Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, Festiwalu Nauki i Techniki Żory 2017 oraz Śląskim Festiwalu Nauki.

Wyniki badań naukowych, prowadzonych przez studentów należących do SKNP „*Paradoxides*” przedstawiono na konferencjach krajowych - VIII Konferencja Młodzi w Paleontologii w Opolu, II Konferencja Kół Naukowych WNoZ Barbórka oraz międzynarodowych - 50 spotkanie AASP (The Palynological Society) w Nottingham, Wielka Brytania, 3 – 7.09.2017; 34th TSOP Annual Meeting w Calgary, Kanada, 21 – 25.09.2017r. Przedstawiciele Koła uczestniczyli także w:

- praktyce wakacyjnej oraz badaniach naukowych prowadzonych w Muzeum Uniwersytetu Nagoya (Japonia) (mgr Krzysztof Brom),
- w warsztatach 10th ICCP Course: Dispersed Organic Matter – Integrating transmitted and reflected light microscopy organized by International Committee for Coal and Organic Petrology and GeoLab Helmholtz Centre in Potsdam, Niemcy (mgr Marcelina Kondas).

b. udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce,

Studenci i doktoranci licznie uczestniczą w projektach realizowanych w katedrach lub też sami podejmują projekty NCN Preludium. W odniesieniu do całego wydziału jest to grupa kilkudziesięciu osób.

1. Granty NCN w konkursie Preludium

- Grant pt. „*Paleontologia, tafonomia i środowisko sedymentacji utworów dolnego fanenu w kamieniołomie Kowala (Góry Świętokrzyskie)*” (17.08.2016) - mgr Krzysztof Broda – projekt znalazł się na pierwszym miejscu listy rankingowej.

- Grant pt. „*Trendy w wielkości ciała liliowców w trakcie późnodewońskich kryzysów biotycznych*”, Krzysztof R. Brom – umowa nr UMO-2015/17/N/ST10/03069 (od 2016-03-15 do 2018-03-14), ID projektu – 289,

- Grant pt. "Rekonstrukcja triasowych zespołów roślinnych z wybranych stanowisk południowej Polski" mgr Zuzanna Wawrzyniak, umowa nr UMO-2014/15/N/ST10/05142, 03.09.2015 - 02.09.2018

2. Inne granty

- grant AWARDED Palaeontological Association Whittington Award announced at the AGM (mgr Zuzanna Wawrzyniak)

3. Udział w grantach innych pracowników

- Grant NCN 2014/13/B/ST10/0240- Szlaki hutnicze cynku i ołowiu – poligon doświadczalny dla badań zachowania pierwiastków potencjalnie toksycznych w strukturach faz krystalicznych i ich interakcji ze środowiskiem (2016/2017) (mgr Dominika Dąbrowska, mgr Rafał Warchulski)

- grant NCN nr UMO-2015/17/N/ST10/03141 (PP-0416- 001) „Minerały chloronośne ze skał pirometamorficznych jako naturalne prototypy zaawansowanych materiałów technologicznych.” (Dorota Środek)

- udział w grantie badawczym "Wczesnodewońska flora z Gór Świętokrzyskich" (mgr Zuzanna Wawrzyniak),

- udział w grantie „Minerały V i Ba z pseudowollastonitowych parawal Kompleksu Hatrurim z Izraela i Autonomii Palestyńskiej” (NCN nr UMO-2016/21/N/ST10/00838 (Arkadiusz Krzątała),

- udział w grantie „Nowe i rzadkie minerały z parawal Formacji Hatrurim" nr grantu UMO-2013/11/B/ST10/00272- (Rafał Juroszek)

- udział w grantie „Cr i Se w minerałach grupy ettryngitu i barytu" nr grantu UMO-2016/23/N/ST10/00142- (Rafał Juroszek)

- udział w grantie „Prewaryscyjski rozwój masywu krystalicznego Tatr” No 2012/07/B/ST10/04366 (PW-0413-004) – (Jan Sochań i Magdalena Lawendowska) (studenci)

4. Udział w grantach Młodzi badacze 2016 i 2017:

- „Walstromit, fresnoit i barioferyt rzadkie minerały z pseudowollastonitowych parawal kompleksu Hatrurim ” (Arkadiusz Krzątała)

- „Potencjalnie nowy minerał z grupy ettryngitu ze skał pirometamorficznych Jordanii" – (Rafał Juroszek)

- „Sharyginit- $Ca_3TiFe_2O_8$, nowy minerał z supergrupy perowskitu" – (Rafał Juroszek)

- „Mineralizacja cynkowa skał pirometamorficznych kompleksu Hatrurim, Jordania „ (Marta Stasiak)

- „ $CaZn_2(OH)_6 \cdot 2H_2O$ - potencjalnie nowy minerał z lokalizacji Daba-Siwaqa w Jordanii” (Marta Stasiak)

- „Potencjalnie nowe minerały wanadowe należące do supergrupy apatyty z Formacji Hatrurim, Izrael”. (Arkadiusz Krzątała)

5. Uczestnictwo studentów i doktorantów z badaniach katedr

- 5 doktorantów i 1 student współuczestniczyli w temacie „Badania procesów i struktur geologicznych oraz zasobów naturalnych i zagrożeń geosrodowiskowych” realizowanym w Katedrze Geologii Podstawowej,

- 14 studentów uczestniczyło w projekcie NCBiR ID 228202, INNOTECH-K3/IN3/58/228202/NCBR/15 pt. „Nowe narzędzie do wykrywania aktywnych stoków osuwiskowych podstawą do racjonalnego planowania przestrzennego w obszarach górskich” w Katedrze Rekonstrukcji Środowiska Geograficznego,

- Uczestnictwo studentów w 50. wyprawie polarnej Uniwersytetu Śląskiego na Spitsbergen – 14.09-03.10.2017

- Udział w projekcie: „*Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych przy ul. Sobieskiego wraz z zagospodarowaniem terenów kamieniołomu Gródek*”, październik 2017 (mgr Joanna Czekaj)
- Koordynator działań zespołu Uniwersytetu Śląskiego w projekcie PROLINE-CE – *Efficient Practices of Land Use Management Integrating Water Recourses Protection and Non-structural Flood Mitigation Experiences*. Projekt finansowany w ramach programu Interreg Central Europe, priority 3. Cooperating on natural and cultural resources for sustainable growth, lipiec 2016 – grudzień 2016 (mgr Joanna Czekaj)
- Udział w projekcie: „*Program rekultywacji zbiornika Paprocany*”, listopad 2016 (mgr Joanna Czekaj)
- Udział w projekcie: „*Program rekultywacji zbiorników zaporowych w zlewni Kłodnicy*”, maj – październik 2016 (mgr Joanna Czekaj)
- Udział w realizacji tematu badań statutowych KHiGI „*Warunki hydrogeologiczne regionu górnośląskiego i jego obrzeżenia*” (2016/2017) (mgr Joanna Czekaj)
- Udział w projekcie Proline (2016/2017) (mgr Dominika Dąbrowska)
- Kierownik projektu dla Młodych Naukowców pt. „*Eksperymentalne badanie skutków powierzchniowej izolacji składowiska odpadów komunalnych*” (2016/2017) (mgr Dominika Dąbrowska)
- Udział w realizacji tematu badań statutowych KHiGI „*Warunki hydrogeologiczne regionu górnośląskiego i jego obrzeżenia*” (2016/2017) (mgr Dominika Dąbrowska)
- Udział w projekcie „*Opracowanie innowacyjnego składu mieszanki z przeznaczeniem na górne warstwy nasypów wg normy PN-02205 – Drogi samochodowe - roboty ziemne – wymagania i badania, z wykorzystaniem łupków powęglowych, popiołów fluidalnych lotnych oraz spoiwa hydraulicznego*” (od marca 2017 do 07.11.2017.) (Anna Wieczorek)

6. Studenci i doktoranci uczestniczą także w licznych konferencjach, warsztatach czy sympozjach zagranicznych i krajowych są to m.in.:

- 11th International Young Geomorphologists Meeting Wartaweil (Germany), 19.-21.05.2017 poster – 1 osoba
- SEG Travel Grant i uczestnictwo w konferencji 2017 International Exposition and 87th Annual Meeting in Houston, Texas, 24-29 September (Magdalena Mita),
- ICCMSE 2017 13th International Conference of Computational Methods in Sciences and Engineering, 21-25 April 2017, Thessaloniki, Greece – uczestnictwo 3 osób z postarami,
- Symposium on "The effects of global change on floods, fluvial geomorphology and related hazards in mountainous rivers": Potsdam, Niemcy, 6 – 8 marca 2017 r. – poster 1 osoby.
- XI Zjazd Geomorfologów Polskich, Warszawa, 13-15 września 2017 poster – 2 osoby,
- VI Warsztaty Geomorfologii Strukturalnej pod hasłem „*Rozwój rzeźby obszarów płytowych, Góry Stołowe*”, 24-27 maja 2017 poster – 2 osoby,
- Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe pt. „*Młyny wodne w dorzeczu dolnej Wisły od początku XVIII do początku XXI wieku*”, Toruń 26 .05.2017 poster – 5 osób,
- II Konferencja Kół Naukowych Wydziału Nauk o Ziemi UŚ „*Barbórka 2016*” –2 grudnia 2016
- 10th Geosymposium of Young Researchers Silesia 2017, Zabrze – współorganizacja 2 osób i 1 referat
- udział w III studenckiej, ogólnopolskiej konferencji „*GIS w inżynierii środowiska*” na Wydziale Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

7. Studenci uczestniczyli w licznych innych wydarzeniach, m.in. w:

- I Śląskim Festiwalu Nauki, 14-15.10.2016 w Katowicach – 4 osoby,
- XII Studenckim Festiwalu Nauki, 13.10.2016 w Katowicach – 4 osoby,

- XIII Studenckim Festiwal Nauki 11.05.2017 – zagadnienia z zakresu dendrochronologii – 4 osoby,
- Warsztatach Dendrochronologicznych w ramach Międzynarodowego Dnia Geografa na WNoZ „*Drzewa nie tylko źródłem tlenu ale także informacji*”, 21.04.2017 – 4 osoby,
- Industriadzie – zagadnienia z zakresu dendrochronologii 10.06.2017 – 4 osoby,
- organizacji wycieczki naukowej 13.09.2017 z zakresu dendrochronologii nt. *zapisu zanieczyszczenia powietrza w słojach drzew - okolice Tarnowskich Gór*, w ramach Międzynarodowego Kongresu EGEA – 2 osoby,

8. Projekt „GeoHazardSilesia” – nabycia nowych kompetencji przez studentów WNoZ

Celem głównym projektu jest nabycie nowych kompetencji przez studentów studiów stacjonarnych I i II stopnia kierunków geologia stosowana, inżynieria zagrożeń środowiskowych, geografia, geologia i geofizyka. Zadania były realizowane u pracodawców krajowych, przy współpracy ze specjalistami z przemysłu. Niektóre kursy i szkolenia kończyły się egzaminem, studentom zostały wydane certyfikaty lub zaświadczenia.

W 2017 roku zrealizowane zostały zadania przewidziane w budżecie projektu. W różnych formach wsparcia uczestniczyło **126** studentów WNoZ studiów stacjonarnych II-go i III-go roku studiów I-go stopnia oraz studentów studiów MU. Niektórzy studenci uczestniczyli w kilku zadaniach projektowych. Zadania były realizowane od marca do grudnia 2017r. Nabór studentów do zadań w projekcie jest dobrowolny, a warunki uczestnictwa określa Regulamin Projektu.

Zadania które zostały zrealizowane w 2017r.:

1. Certyfikowane szkolenie z geodezji – „Geodezja w zagrożeniach środowiskowych” - 30 studentów
 2. Wizyta studyjna Słowacja i Węgry pt. „Górnictwo i przeróbka surowców mineralnych, ochrona środowiska na terenach górniczych” 30 studentów.
 3. Krajowa wizyta studyjna, zadanie: Geoturystyka, geopunkty, ścieżki dydaktyczne, wyjazd do Łukowa – 30 studentów.
 4. Warsztaty „Audyt krajobrazowy” 30 studentów
 5. Krajowa wizyta studyjna w Geofizyce Toruń S.A. 15 studentów
 6. Wizyta studyjna u pracodawców krajowych zadanie „Surowce mineralne i zasoby przyrody ożywionej dla gospodarki” wizyta w KGHM Polska Miedź S.A. 15 studentów
 7. Wizyta studyjna u pracodawców krajowych zadanie „Surowce mineralne i zasoby przyrody ożywionej dla gospodarki” badania w rejonie Mierzei Helskiej, 15 studentów
 8. Kurs „Specjalistyczny język angielski w geologii, geografii i geofizyce”, 26 studentów
 9. Kurs „BHP w górnictwie” rozpoczęty w grudniu 2017 kontynuacja w 2018r., rozpoczęło 28 studentów.
 10. Wizyta studyjna u pracodawcy krajowego zadanie: „Projekt badań geofizycznych in situ w kopalniach rud metali”, 15 studentów.
 11. Szkolenie „Analiza i wizualizacja graficzna w naukach o Ziemi” 35 studentów.
- a. *nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów*, Aktywność naukowa i bardzo dobre wyniki studentów i doktorantów zaowocowały stypendiami, licznymi nagrodami czy wyróżnieniami:
- Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia dla Moniki Franek,
 - wybór mgr Kingi Ślósarczyk najlepszą absolwentką Uniwersytetu Śląskiego w roku akademickim 2016/2017

- laureat dziewiątej edycji (2017) Konkursu Wyróżnień JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego za działalność naukową - K. Broda,
- wyróżnienie JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego dla najlepszych doktorantów - K. Broda,
- wyróżnienie JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego dla najlepszego doktoranta w roku akademickim 2016/2017 dla mgr D. Dąbrowskiej,
- wyróżnienia 2 studentów (mgr Soni Schabowskiej i mgr Piotra Kałki) w konkursie katowickiego oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich na prace magisterskie z zakresu urbanistyki, gospodarki przestrzennej i zrównoważonego rozwoju,
- nagroda zespołowa za I miejsce dot. wypracowania koncepcji zagospodarowania Placu Niepodległości (Plant) – Godula (Ruda Śląska) w ramach pilotażowego przedsięwzięcia pn. „Wypracowanie koncepcji zagospodarowania wybranego terenu pn. *Mikroprzestrzenie miejskie*”, organizatorzy konkursu: Śląski Związek Gmin i Powiatów oraz Towarzystwo Urbanistów Polskich o/Katowice 6.12.2016 r., – uczestnictwo w zespole doktorantki z KGE mgr W. Dragan
- wyróżnienie KNOW za projekt badawczy – (K. Broda),
- Nagroda Naukowa „PolarKNOW” za rok 2016 „*Incipere ausae*”, czerwiec 2017 (mgr J. Czekał)
- I nagroda w ogólnopolskim konkursie na najlepsze wydarzenie naukowe Doktoranckiego Forum Uniwersytetów Polskich za organizację międzynarodowej konferencji X Geosymposium of Young Researchers "Silesia 2017", która odbyła się w terminie 21-23.09.2017 w Kopalni Guido w Zabrze, zorganizowana przez doktorantów WNoZ w ramach działalności Koła Naukowego Doktorantów oraz Samorządu Doktorantów WNoZ.

b. udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej.

W roku akademickim 2016/2017 znacznie wzrosła aktywność studentów i doktorantów WNoZ w wymianie międzynarodowej, o ile w roku akademickim 2015/2016 z wymiany takiej skorzystało ogółem 8 osób, o tyle w roku akademickim 2016/2017 było to już 17 osób (wzrost o 113%). W ramach programu CEPUS wyjechały 4 osoby (do Czech, Słowacji, Austrii, Słowenii – pobyty od 1 do 4 miesięcy), natomiast przyjechało 5 osób (Austria, Albania, Rumunia – pobyt od 1 do 8 miesięcy). Z kolei w ramach programu ERASMUS + wyjechało 13 osób (do Czech, Słowenii, Grecji i Rumunii – okres pobytu 4-5 miesięcy), przyjechało zaś 10 osób (z Rumunii i Francji – pobyty od 3 do 8 miesięcy).

W latach 2016/2017 niestety żaden student WNoZ nie skorzystał z możliwości studiowania w innej polskiej uczelni w ramach programu MOST.

5. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

- Zweryfikowany i działający w praktyce SZJK, realizujący wszystkie ogniwa służące jakości kształcenia na Wydziale;
- publikowanie na stronie internetowej Wydziału materiałów dotyczących kształcenia oraz SZJK,
- funkcjonowanie Karty Kierunku, w której zgromadzone są kompleksowe informacje o programach kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, efektach kształcenia czy planie studiów,
- czytelne, przejrzyste i ogólnodostępne procedury służące podnoszeniu jakości kształcenia;
- stały monitoring jakości kształcenia przez systematyczne zebrania pełnego składu WZJK i bieżące omawianie ewentualnych problemów (zebrania są protokołowane);
- wychodzenie KZZJK z inicjatywą upowszechnianie dobrych praktyk w odniesieniu do form prowadzenia zajęć jak i sposobów weryfikacji efektów kształcenia poprzez tworzenie zbiorów najlepszych rozwiązań stosowanych przez pracowników Wydziału.

Za mocne strony Wydziału należy uznać systematyczny rozwój ogólnouczelnianej kultury jakości kształcenia osiągnęty przez:

- Przestrzeganie i obronę podstawowych wartości akademickich (realizację etosu nauczyciela akademickiego);
- wprowadzenie polityki antyplagiatowej,
- budowanie uczciwych, życzliwych i opartych na wzajemnym szacunku relacji pomiędzy członkami społeczności akademickiej;
- stałe podnoszenie rangi działalności dydaktycznej, a szczególności wyróżnianie i nagradzanie nauczycieli wyróżniających się wysoką jakością nauczania.
- upowszechnianie dobrych praktyk i wymianę doświadczeń w zakresie jakości kształcenia;
- pobudzanie poczucia odpowiedzialności wśród członków społeczności akademickiej za jakość kształcenia;
- zaangażowanie nauczycieli akademickich w działaniach zmierzających do podnoszenia jakości kształcenia;
- współpracę i wymianę doświadczeń w zakresie jakości kształcenia z innymi uczelniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi;
- angażowanie interesariuszy zewnętrznych w budowę kultury jakości kształcenia;
- włączanie studentów i absolwentów w proces aktualizowania programów studiów oraz monitorowania SZZJK – rozwijanie atrakcyjnych specjalności i kierunków kształcenia;
- wysoką aktywność studentów działających w licznych kołach naukowych; istnienie wydawnictw studenckich; zaangażowanie organizacyjne i naukowo-badawcze studentów i doktorantów.
- wysokie osiągnięcia studentów nagradzanych stypendiami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
- współpraca z wieloma gałęziami przemysłu, z innymi uczelniami i jednostkami badawczo-rozwojowymi;
- aktywne uczestnictwo w działaniach wspomagających funkcjonowanie administracji rządowej i samorządowej;
- współpraca z partnerami zagranicznymi na różnych płaszczyznach (wspólne projekty, wymiana kadry, organizacja konferencji, publikacje) na bazie umów bilateralnych oraz programów międzynarodowych;
- rozszerzanie oferty studiów zagranicznych dla studentów WNoZ w ramach programów ERASMUS+, CEEPUS oraz innych programów europejskich oraz umów bilateralnych z nowymi partnerami zagranicznymi.

Raport przygotował i przedstawił na Radzie Wydziału w dniu 16 stycznia 2018 r.

dr hab. Franciszek Kłosowski - Przewodniczący Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia, we współpracy z Kierunkowymi Zespołami Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz prodziekanami WNoZ.

Sosnowiec 10.01.2018

dr hab. Franciszek Kłosowski